

10 ปี ข้างหน้า จีนยังคงเป็นผู้นำเข้ายางธรรมชาติรายใหญ่

นิลวรรณ พูเพื่องสิน
 เศรษฐกรอาวุโส
 ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้
 พฤศจิกายน 2554

เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจุบันจีนเป็นผู้ใช้ยางรายใหญ่ที่สุดในโลก โดยมีความต้องการใช้ยางปีละเกือบ 4 ล้านตัน หรือประมาณ 1 ใน 3 ของความต้องการใช้ยางโลก จนจีนเองต้องการขยายพื้นที่ปลูกในประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี คำถามคือ การขยายพื้นที่ปลูกยางดังกล่าวจะช่วยให้จีนลดการนำเข้ายางแปรรูปจากต่างประเทศได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้นโยบายของรัฐบาลจีนมีส่วนช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตยางแปรรูปอย่างไรบ้าง จึงได้รวบรวมมาเล่าสู่กันฟัง

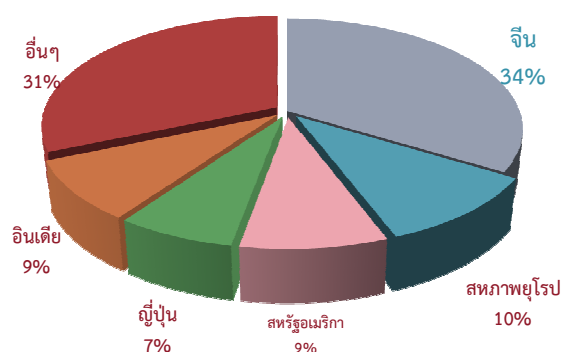
ทำไมจีนต้องนำเข้ายางเป็นจำนวนมาก

จากความต้องการยางของจีนเพิ่มขึ้นมากและต่อเนื่องจนปัจจุบันเป็นผู้ใช้ยางมากเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยมีสัดส่วนการใช้ยางประมาณร้อยละ 34 ของการใช้ยางโลก ผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ทำให้จีนเป็นประเทศผู้ผลิตยางล้อรถที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก และมีบริษัทยางรถยนต์รายใหญ่หลายบริษัท ย้ายฐานการผลิตไปจีน รวมทั้งการขยายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างมณฑลและเมืองต่าง ๆ ของจีนเอง โดยอุตสาหกรรมยางล้อมีสัดส่วนการใช้ยางสูงถึงร้อยละ 60 ของการใช้ยางในจีน

การผลิตทำได้จำกัด

แม้จีนจะมีพื้นที่มากก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถผลิตยางให้พอกับความต้องการใช้ได้ เนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและการผลิตน้ำยางของต้นยาง จึงทำให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางจำกัด โดยแหล่งเพาะปลูกยางพาราสำคัญอยู่ที่มณฑลไหหลำ มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 60 ของพื้นที่ปลูกยางทั่วประเทศ สำหรับมณฑลยูนนาน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และบางพื้นที่ในมณฑลกว่างตุง และผู้เจียนปลูกยางได้บ้าง แต่พื้นที่ดังกล่าวก็มักประสบภัยหนาวเย็น ต้นยางโตช้าและเป็นโรคได้ง่าย ทำให้ต้นยางเริ่มกรีดได้ช้าและได้น้ำยางในปริมาณที่น้อยมาก จีนจึงผลิตยางได้เพียงปีละประมาณ 0.7 ล้านตันเท่านั้น

สัดส่วนการใช้ยางโลก

Natural Rubber

หน่วย : พันตัน

ปี 2010	โลก	จีน	ไทย
ความต้องการใช้ยาง	10,778	3,646	459
ผลผลิต	10,401	665	3,252
ผลผลิตต่อไร่	-	168	273
การนำเข้า	7,401	2,590	6
การส่งออก	7,154	-	2,866

ที่มา : IRSG, RUBBER STATISTICAL BULLETIN, Jul-Sep 2011

ความต้องการใช้ยางของจีน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34 ของความต้องการใช้ยางโลก
 จีนนำเข้าจากไทย 1,177 พันเมตริกตัน คิดเป็นร้อยละ 45 ของการนำเข้ายางทั้งหมด

เมื่อเป็นเช่นนี้เงินจึงมีการนำเข้าอย่างมากถึงร้อยละ 71.3 ของความต้องการใช้ยางของจีน โดยมีการนำเข้าประมาณ 2.5-2.6 ล้านตัน และมีการนำเข้าเพิ่มเติมเนื่อง โดยนำเข้าจากไทยมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45 รองลงมาเป็น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม โดยนำเข้าทางท่าเรือ ซิงเต่า เชียงไฮ้และหนานจิง ประมาณร้อยละ 67 ของการนำเข้า ทั้งนี้ร้อยละ 48.9 ของยางที่นำเข้าจะนำไปแปรรูปและร้อยละ 32.7 เป็นการเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน*เพื่อการส่งออกในประเทศที่ 3

10 ปีข้างหน้าจีนก็ยังคงเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่

จากการที่จีนมีข้อจำกัดในการขยายพื้นที่ปลูก ทำให้ผลผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นไม่มาก โดยคาดว่าในช่วงปี 2554 จะมีผลผลิตประมาณ 0.7 ล้านตัน และเพิ่มเป็น 1.3 ล้านตันในอีก 10 ปีข้างหน้า ขณะที่ความต้องการใช้ยางธรรมชาติปีละประมาณ 4-7 ล้านตัน ฉะนั้นจีนก็ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้ายาง และเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่เช่นที่ผ่านมามาตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมยางล้อ

อย่างไรก็ตามรัฐบาลจีนเองก็ตระหนักเช่นกันว่า สถานการณ์ดังกล่าวจะเป็นอันตรายต่อประเทศ จึงได้มีการยกระดับเรื่องการคุ้มกันการจัดหายางขึ้นเป็นยุทธศาสตร์ของชาติ ได้แก่

- เร่งดำเนินการยุทธศาสตร์ “ก้าวออกไป” เพื่อเป็นหลักประกันต่อการจัดหาแหล่งยางพาราเพื่อสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ จีนจึงได้มีการเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า และกัมพูชา

- สร้างระบบกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มกันการจัดหายางพาราให้พอกับความต้องการ เช่น (1) นโยบายสำรองยางพาราของรัฐบาล ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาปริมาณการผลิตและการกำหนดราคา (2) นโยบายด้านภาษีศุลกากรและโควตาคำการนำเข้า ตั้งแต่ที่จีนเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคม 2544 อัตราภาษีศุลกากรขั้นต่ำสุดในการนำเข้ายางพาราภายในโควตา กำหนดให้ยางพารามาตรฐานเสี่ยภาชีร้อยละ 20 น้ำยางพาราเสี่ยร้อยละ 10 และประเทศที่ได้รับสิทธิการส่งยางพารามายังจีนนอกเหนือจากโควตาคำการนำเข้าให้เสี่ยภาชีร้อยละ 25 จากอัตราภาษีธรรมดาทั่วไปที่ให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตที่ร้อยละ 40 (3) การแปรรูปยางพาราเพื่อการส่งออก การประกอบชิ้นส่วนที่ใช้ยางพาราและการค้าต่างตอบแทนนั้น จะได้รับการสนับสนุนด้านภาษีการนำเข้า โดยสามารถนำเข้ายางพาราธรรมชาติได้ด้วยอัตราภาษีศุลกากรร้อยละ 0

- เร่งการพัฒนาเทคโนโลยีด้านยางพาราและเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการเพาะปลูก โดยมีความร่วมมือทางยุทธศาสตร์และตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านยางพาราร่วมกับบริษัทในเยอรมนี และ
- เร่งพัฒนาบุคลากรภาคธุรกิจยางพาราเพื่อรองรับความต้องการในการพัฒนาธุรกิจยางพารา

สำหรับไทย การพัฒนาให้เติบโตไปพร้อมกับจีน สิ่งที่จะต้องทำคือ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางแบบครบวงจรเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น จะทำให้ไทยสามารถรักษาตำแหน่งผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายธรรมชาติอันดับหนึ่งของโลกไว้ได้

คาดการณ์ความต้องการใช้ยางธรรมชาติของจีนใน 10 ปีข้างหน้า

พันตัน	2554	2555	2558	2563
ผลผลิต	685	744	922	1,257
ความต้องการใช้	3,801	4,054	5,233	7,338
ส่วนต่าง	3,116	3,310	4,311	6,081

ที่มา : IRSG ,The World Rubber Industry Outlook, June 2011

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

*สินค้าทัณฑ์บนเป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศซึ่งผู้นำเข้าสามารถแบ่งเบาภาระค่าอากรขาเข้าที่ต้องชำระให้แก่ กรมศุลกากรโดยไม่จำเป็นต้องชำระทั้งหมดโดยกรมศุลกากรอนุญาตให้ทยอยนำสินค้าออกและชำระอากรเท่าจำนวนของที่ต้องการนำออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเท่านั้น ส่วนที่ยังไม่นำออกสามารถฝากเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้จนครบกำหนด 1 ปี นับแต่วันนำสินค้าเข้าฝากเก็บ